

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**76-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

ТОМ 1

14 травня – 23 травня 2024 р.

ВАЖЛИВІСТЬ ТОЧНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКИХ НАЗВ НА НІМЕЦЬКУ МОВУ

Українські власні назви подавалися сторіччями в інші мови через російську «мову-посередницю», у російському звучанні, напр.: Київ, Харків, Львів, Ужгород, Неміров, Чернобыль; Владімір, Васілій. У інших країнах, де не відбувалось захоплення одних націй іншими правила передачі імен або назв залишали в оригіналі. Наприклад, німці пишуть Jean Jaques Rousseau і читають, якщо вміють, по-французьки, у французькому звучанні - ЖанЖак Руссо, а якщо не вміють, то “по - німецьки” (вийде Йиан Йаквес Роусеау).

Отже, на часі вироблення “Правил відтворення українських власних назв засобами інших мов”. Цим питанням і займається утворений 1991 року Інститут Української мови НАН України і, зокрема, Українська комісія з питань правничої термінології. Пропозиції щодо відтворення українських власних назв іншими мовами український користувач мав би знаходити в “Орфографічному словнику української мови”, виданнях “Українського правопису” та відповідних двомовних словниках: українсько-англійському”, “українсько-німецькому”, “українсько-польському” і т.ін., як це роблять, зокрема, німці у своїх виданнях. Процес укладання таких “правил” явно затягнувся і тому гальмує. Вважаєм переклад географічних назв та імен – загальнонаціональною справою.

Користуючись правилами транскрипції та транслітерації німецької мови, можемо з впевненістю навести приклади написання німецькою мовою столиці України Kyjiv, Charkiw, Lwiw, Poltawa, Ushgorod; Nemyriw, Tschotnobl', Wolodymyr.

Також важливою темою є переклад назв організацій на німецьку мову. Багато помилок виникає, коли перекладачі, невраховуючи правил утворення німецьких назв просто перекладають користуючись електронними перекладачами. Приклади помилок ми не будемо наводити, щоб не повторювати їх. Натомість наведемо правильний переклад складних назв державних установ України на німецьку мову, в складі яких є імена відомих людей: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка - Iwan Ohijenko Kamjanez'- Podil'skyj Nationale Universität; Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» - Nationale Universität Jurij Kondratjuk Poltawa Politechnik. Робимо висновок: для вірного перекладу назв необхідно використовувати

правила транскрипції та правила утворення назв в країні, на мову якої іде переклад.

Література

1. Коломієць Л. В, *Перекладознавчі семінари: методологічно-стильові орієнтири в українському поетичному перекладі від кінця ХІХ до початку ХХІ століття: (навч. посіб.)* / Л. В. Коломієць. - К.: Київський університет, 2011. - 495 с

2. Коптілов В. *Першотвір і переклад: Роздуми і спостереження* / В. Коптілов. - К., 1972. - 215 с.

3. Назаркевич Х. *Основи перекладознавства: в 2 ч.: (навч. посіб.)* / Х. Назаркевич. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. -- Ч.: Теоретичний курс. - 298 с.

4. *Словник іношомовних слів/ Укладачі: С.М.Морозов, Л.М.Шкарапута.* - Київ, 2000.- С.462.

УДК 821.111-31.09Бро7Шер:141.2

*Н. В. Роменська, викладач
Д. Р. Савченко, студентка гр. 102-ФФ
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ФЕМІНІСТИЧНІ МОТИВИ У РОМАНІ ШАРЛОТТИ БРОНТЕ «ШЕРЛІ»

«Шерлі» – соціальний роман, який зосереджує увагу читача на проблемах жінок, що належать до середнього класу Англії ХІХ століття. Роман включає в себе три прототиби, які виступають ідеальними зразками жінок, що стали жертвами суспільства того часу: «ангел дому», «самотні жінки, зайняті благодійністю» та «гувернантка». У «Шерлі» боротьбу за жіночі права втілюють дві головні героїні: Шерлі Кілдар та Керолайн Хелстоун.

Керолайн Хелстоун стикається з жорстокою реальністю суспільства, в якому чоловіки не сприймають її як рівну собі. Вона скаржиться, що суспільство обмежує діяльність жінок: у них «немає ніякого заняття на землі крім ведення домашнього господарства та вишивання, немає земних насолод, крім беззмистовних візитів», хоча вони б повинні мати «більше – кращі шанси отримати цікаву та прибуткову роботу» [1, с. 123]. Для представниць середнього класу найкращим варіантом заробітку ХІХ століття було приватне навчання, і сама Керолайн прагне стати гувернанткою. Проте, її подруги порівнюють ставлення англійського суспільства до приватних учительок з рабством, а місіс Прайор – мати Керолайн – ділиться жахливими подробицями її досвіду роботи у цій сфері.

Керолайн здійснює свою мрію вийти заміж за коханого – Роберт Мур пропонує їй руку та серце. Але разом з цим, вона втрачає свою незалежність: «Звичайно, Мур дещо змінюється, але все одно вбачає в Керолайн не свого